

**PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN
LAUSUNTO 13/2011 vp**

**Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talous-
arvioksi vuodelle 2012**

Valtiovarainvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 13 päivänä lokakuuta 2011 lähettänyt hallituksen esityksen eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2012 (HE 59/2011 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi valtiovarainvaliokuntaan. Perustuslakivaliokunta on eduskunnan työjärjestyksen 38 §:n 3 momentin nojalla päättänyt antaa toimialaansa koskevan lausunnon talousarvioesityksestä valtiovarainvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- budjettisihteeri Niko Ijäs, valtiovarainministeriö

- ylijohtaja, osastopäällikkö Kari Kiesiläinen ja ylijohtaja, osastopäällikkö Jarmo Littunen, oikeusministeriö
- korkeimman oikeuden presidentti Pauliine Koskelo
- ylituomari Juha Pystynen, vakuutusosikeus
- valtiosyyttäjä, hallintoyksikön päällikkö Christer Lundström, Valtakunnansyyttäjänvirasto
- ylijohtaja Tapio Lappi-Seppälä, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos
- pääsihteeri Markku Ylönen, Suomen Asianajaliitto.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Talousarvioesityksen ja perustuslakivaliokunnan saaman selvityksen mukaan tuomioistuinten rahoitustilanne heikkenee vuonna 2012 edelliseen vuoteen verrattuna. Rahoituksen vähenemisen on arvioitu edellyttävän tuomioistuimissa ennakoimattomia lainkäyttöhenkilöstömäärän supistuksia. Tämä voi osaltaan vaikeuttaa entisestään tuomioistuinten edellytyksiä huolehtia oikeusturvan saatavuudesta.

Perustuslakivaliokunta käsitteli vuotta 2008 koskevasta hallituksen toimenpidekertomuksesta antamassaan mietinnössä laajasti oikeuden-

käyntien viivästymiseen liittyviä kysymyksiä (PeVM 1/2010 vp, s. 2—6). Oikeudenkäyntien viivästymisen ongelmat ovat näkyneet muun muassa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen antamissa Suomea koskevissa ratkaisuissa. Valiokunta totesi mietinnössään oikeudenkäyntien viivästymiseen johtavien syiden olevan moninaisia. Ne liittyvät tuomioistuinlaitoksen rakenteisiin, menettelyihin, työskentelytapoihin, johtamiseen, viranomaisten väliseen yhteistyöhön, voimavaroihin, osaamiseen ym. (PeVM 1/2010 vp, s. 3/II ja 4/II).

Valiokunta pitää selvänä, että tuomioistuinten perusrahoitus on turvattava riittävällä tavalla nyt käsillä olevassa tilanteessa, mutta katsoo samalla, että pitemmällä aikavälillä on toteutettava tarpeelliset rakenteelliset, menettelylliset ja muut uudistukset sekä toimenpiteet oikeusturvan kehittämiseksi siten, että oikeusturvan taso vastaa perustuslain ja Suomea velvoittavien ihmisoikeussopimusten vaatimuksia. Tältä osin valiokunta viittaa eduskunnan hyväksymään kannanottoon, jossa edellytetään hallituksen laativan kokonaissuunnitelman esitutkinnan, syyteharkinnan ja oikeudenkäyntien joutuisuuden pa-

rantamiseksi (EK 5/2010 vp). Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelmassa todetaan: "Oikeudenkäyntien kokonaiskeston lyhentämiseksi ja oikeusturvan laadun parantamiseksi laaditaan oikeusturvaohjelma aiempien toimenpidesuunnitelmien pohjalta".

Lausunto

Lausuntonaan perustuslakivaliokunta esittää,

*että momentille 25.10.03 lisätään
2 miljoonaa euroa tuomioistuinten toiminnan rahoituksen varmistamiseksi.*

Helsingissä 10 päivänä marraskuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Johannes Koskinen /sd
vpj. Outi Mäkelä /kok
jäsen. Sauli Ahvenjärvi /kd
Tuija Brax /vihr
Kalle Jokinen /kok
Ilkka Kantola /sd
Kimmo Kivelä /ps

Anna Kontula /vas
Elisabeth Naucér /r
Tom Packalén /ps
Vesa-Matti Saarakkala /ps
Tapani Tölli /kesk
vjäs. Simo Rundgren /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Majuri.